

Vyhodnocení realizačního projektu záchranného programu sysla obecného (*Spermophilus citellus*) v ČR pro rok 2021

V následujícím přehledu jsou uvedeny aktivity, které proběhly v rámci realizace záchranného programu v roce 2021. U jednotlivých opatření je kurzívou uveden plán činností, který byl navržen v realizačním projektu (dále „RP“) pro rok 2021 a v návaznosti je uvedena realizace činností v tomto roce. Číslování jednotlivých kapitol respektuje a odkazuje k členění v ZP.

3.1 Péče o biotop

3.1.1 Zajištění managementu lokalit výskytu sysla

RP:

V roce 2021 bude opět zajištěn management na všech z hlediska početnosti nejvýznamnějších lokalitách výskytu sysla obecného, tzn. na lokalitách s odhadem početnosti min. 100 jedinců podle posledního monitoringu z roku 2020 nebo se stoupající početnosti v posledních letech, dále na posilovaných a nově založených lokalitách a dle možností pak i na ostatních méně početných lokalitách. Kosení či pastva nebudou zajištěny především na lokalitách, na kterých mají kolonie izolovaný nebo roztroušený výskyt ve značně heterogenním prostředí vinic, sadů a zahrad. V takových podmínkách není možné ani smysluplné zavést jednotný a pravidelný management.

Na organizačním zajištění managementu se budou podílet garanti jednotlivých lokalit, pracovníci středisek a správ AOPK ČR, případně i jiné subjekty (např. místní aerokluby, krajské úřady). Popis činností a plánované zdroje financí viz Tab. 1.

Tabulka 1. Přehled plánovaných příspěvků na management lokalit s výskytem sysla obecného pro rok 2021.

Lokalita	Činnost	Garant smlouvy/projektu	Organizace	Zhotovitel	Zdroj dotace
Bezděčín	kosení	Petr Lumpe/ Radek Kouřík	AOPK ČR – RP SCHKO Kokořínsko – Máchův kraj/KÚ Středočes. kraje	Aeroklub Mladá Boleslav	POPFK/KÚ
Bořitov	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Bořitov	POPFK
Břeclav - Ladná	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Břeclav	POPFK
Hliniště	pastva	Vladislav Kopecký	AOPK ČR – RP SCHKO České středohoří	Malá Černoc s.r.o.	PPK
Hodkovice n/Mohelkou	kosení	Václav Luka	AOPK ČR – RP Liberecko	Aeroklub Hodkovice nad Mohelkou	POPFK
Hrádek	kosení	Vladislav Kopecký	AOPK ČR – RP SCHKO České středohoří	Aeroklub Raná	PPK
Ivančice	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Tomáš Schoř	POPFK
Jamolice	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Eliška Bláhová, Patrik Vojtek	POPFK

Kolín	kosení	Kateřina Pokorná	KÚ Středočeského kraje	Aeroklub Kolín	KÚ
Kyjov - Milotice	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Kyjov	POPFK
Medlánky	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Brno - Medlánky	POPFK
Mirotlav	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Mirotlav	POPFK
Mohelno	kosení	Jana Matrková	AOPK ČR – RP SCHKO Žďárské vrchy	Bernard Macek	PPK
Nad Řekami	pastva, odkřovinění	Janka Čejková	KÚ Jihomorav. kraje	Není znám, proběhlo v režii KÚ	KÚ
Odolický vrch	pastva, odkřovinění	Vladislav Kopecký	AOPK ČR – RP SCHKO České středohoří	Jan Hála	PPK
Písečný vrch	pastva	Radovan Douša	KÚ Ústeckého kraje	Není znám, proběhlo v režii KÚ	KÚ
Radouč	kosení, pastva	Petr Lumpe	AOPK ČR – RP SCHKO Kokořínsko – Máchův kraj	Statutární město Mladá Boleslav	POPFK
Raná	kosení, mulčování, přepasení,	Vladislav Kopecký	AOPK ČR – RP SCHKO České středohoří	Jan Hála	PPK
Roudnice n/L	kosení	Tomáš Stuchlík	AOPK ČR – RP SCHKO České středohoří	Aeroklub MAS Roudnice n. L.	POPFK
Strakonice	kosení	Tomáš Bodnár	AOPK ČR – RP Jižní Čechy	Aeroklub Strakonice	POPFK
Velká Dobrá	kosení	Lucie Palivcová	AOPK ČR – RP Střední Čechy	Aeroklub Kladno	POPFK
Vyškov	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Vyškov	POPFK

Realizace:

Management na většině lokalit výskytu sysla byl v roce 2021 zajištěn převážně dle původního plánu. U několika lokalit došlo z personálních důvodů ke změně garanta smlouvy/projektu. Na lokalitě Radouč se z organizačních důvodů nepodařilo zajistit pastvu. Srovnání lze provést porovnáním tabulek č. 1 a 2.

Tabulka 2. Přehled lokalit s finančním příspěvkem za dané plánované managementy pro sysla v roce 2021.

Lokalita	Činnost	Garant smlouvy/projektu	Organizace	Zhotovitel	Zdroj dotace
Bezděčín	kosení	Petr Lumpe/ Radek Kouřík	AOPK ČR – RP SCHKO Kokořínsko – Máchův kraj/KÚ Středočes. kraje	Aeroklub Mladá Boleslav	POPFK/KÚ

Bořitov	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Bořitov	POPFK
Břeclav - Ladná	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Břeclav	POPFK
Hlaniště	pastva	Vladislav Kopecký	AOPK ČR – RP SCHKO České středohoří	Malá Černoc s.r.o.	PPK
Hodkovice n/Mohelkou	kosení	Václav Luka	AOPK ČR – RP Liberecko	Aeroklub Hodkovice nad Mohelkou	POPFK
Hrádek	kosení	Vladislav Kopecký	AOPK ČR – RP SCHKO České středohoří	Aeroklub Raná	PPK
Ivančice	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Tomáš Schoř	POPFK
Jamolice	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Eliška Bláhová, Patrik Vojtek	POPFK
Kolín	kosení	Kateřina Pokorná	KÚ Středočeského kraje	Aeroklub Kolín	KÚ
Kyjov - Milotice	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Kyjov	POPFK
Medlánky	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Brno - Medlánky	POPFK
Miroslav	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Miroslav	POPFK
Mohelno	kosení	Jana Matrková	AOPK ČR – RP SCHKO Žďárské vrchy	Bernard Macek	PPK
Nad Řekami	pastva, odkřovinění	Janka Čejková	KÚ Jihomorav. kraje	Není znám, proběhlo v režii KÚ	KÚ
Odolický vrch	pastva, odkřovinění	Vladislav Kopecký	AOPK ČR – RP SCHKO České středohoří	Jan Hála	PPK
Písečný vrch	pastva	Radovan Douša	KÚ Ústeckého kraje	Není znám, proběhlo v režii KÚ	KÚ
Radouč	kosení	Petr Lumpe	AOPK ČR – RP SCHKO Kokořínsko – Máchův kraj	Statutární město Mladá Boleslav	POPFK
Raná	kosení, mulčování, přepasení	Vladislav Kopecký	AOPK ČR – RP SCHKO České středohoří	Jan Hála	PPK
Roudnice n/L	kosení	Tomáš Stuchlík	AOPK ČR – RP SCHKO České středohoří	Aeroklub MAS Roudnice n. L.	POPFK
Strakonice	kosení	Tomáš Bodnár	AOPK ČR – RP Jižní Čechy	Aeroklub Strakonice	POPFK
Velká Dobrá	kosení	Lucie Palivcová	AOPK ČR – RP Střední Čechy	Aeroklub Kladno	POPFK
Vyškov	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Vyškov	POPFK

V rámci projektu Monitoring a podpora sysla obecného na jižní Moravě 2021 realizovaného organizací ALKA Wildlife pokračoval management dvou stepních strání ve Velkých

Pavlovicích. Za pomoci dobrovolníků bylo také u letiště v Miroslavi vysazeno 20 ovocných stromů, které obohatí zdejším systlům potravní nabídku.

3.1.2 Obnova lokalit s biotopem vhodným pro sysla obecného

RP:

V rámci tohoto opatření nejsou zatím pro rok 2021 plánovány žádné konkrétní aktivity. Na lokalitách, které připadají v úvahu pro další repatriace (Bečovský vrch, Hliniště, Odolický vrch) je stav biotopu uspokojivý, po finálním výběru místa pro repatriaci bude opětovně zkontrolován a v případě potřeby budou zajištěny potřebné úpravy.

Realizace:

V rámci tohoto opatření na jaře proběhl výřez křovin na lokalitě Odolický vrch. Tato lokalita byla zařazena mezi zvažované pro repatriaci sysla v oblasti Českého středohoří v roce 2021. Repatriace se zde nakonec tento rok neuskutečnila – více podrobností viz část 3.2.2.

3.2 Péče o druh

3.2.1 Experimentální ověření možností umělých chovů

RP:

ZOO Praha

V již fungujícím odchovu v ZOO Praha bude v roce 2021 pokračovat základní péče o voliéru, dokrmování syslů a pastva lokality, které budou zajišťovat pracovníci ZOO. Na jaře budou provedeny kontrolní odchyty a čipování jedinců, a to pokud možno jak ve voliére, tak ve výběhu kopytníků. V průběhu celého roku bude pracovníky Zoo sledována výstavba nového pavilonu goril, která již byla v zimním období zahájena. Případné hrozící negativní dopady na populaci syslů budou ihned konzultovány s AOPK ČR.

ZOO Brno

V odchovu v ZOO Brno, který byl založen v roce 2015, bude v roce 2021 pokračovat základní péče o voliéru, dokrmování syslů a kosení vegetace, které budou zajišťovat pracovníci ZOO. Na jaře po probuzení syslů bude provedena kontrola a pozorování zvířat v odchovu a následně v červnu, kdy by už měla na lokalitě aktivovat tohoroční mláďata, budou provedeny kontrolní odchyty a čipování.

ZOO Hluboká nad Vltavou

V odchovu v ZOO Hluboká nad Vltavou, resp. v ZS Rozovy u Temelína, který byl založen v roce 2016, bude v roce 2021 pokračovat základní péče o voliéru, dokrmování syslů a kosení vegetace, které budou zajišťovat pracovníci ZOO. Na jaře po probuzení syslů bude provedena kontrola a pozorování zvířat v odchovu a následně v červnu, kdy by už měla na lokalitě aktivovat tohoroční mláďata, budou provedeny kontrolní odchyty a čipování.

Záchranná stanice (ZS) Vlašim

V odchovu v ZS Vlašim, který byl založen v roce 2015, bude v roce 2021 pokračovat základní péče o voliéru, dokrmování sýslů a kosení vegetace, které budou zajišťovat pracovníci ZS. Na jaře po probuzení sýslů bude provedena kontrola a pozorování zvířat v odchovu a následně v červnu, kdy by už měla na lokalitě aktivovat tohoroční mláďata, budou provedeny kontrolní odchyty a čipování.

V případě dobrého stavu všech odchovů, tj. za předpokladu, že bude možné z nich celkem odebrat dostatečné množství jedinců a zároveň zachovat dostatečné množství zvířat pro jejich další fungování, bude koncem července či počátkem srpna přistoupeno k repatriaci sýslů dle plánu v opatření 3.2.2 níže.

Pro zvýšení genetické variability v jednotlivých odchovech bude případně po konzultaci s odborníky v průběhu sezóny (v době, kdy to bude pro zvířata znamenat co nejmenší komplikace) provedena výměna několika málo jedinců mezi odchovy.

Realizace:

Aktivity týkající se odchovu sýslů v Zoo Praha, Zoo Brno, ZS Rozovy u Temelína, Zoo Hluboká a ZS Vlašim byly až na výjimky splněny dle plánu. Jmenované spolupracující organizace zajistily péči o zázemí a přikrmování sýslů během sezóny a provedeny byly i kontrolní odchyty v těchto odchovech.

V Zoo Praha se uskutečnily odchyty v termínu 10. – 11. 6. 2021. Odchyty proběhly v chovné voliére i mimo voliéru, tedy na spásaném svahu pod Sklenářkou. Celkem bylo v obou dnech ve voliére chyceno 23 sýslů (9 samců, 14 samic), z toho 10 tohoročních mláďat z cca 3–4 vrhů. Mimo voliéru bylo chyceno 22 sýslů (10 samců, 12 samic), z toho 18 tohoročních mláďat z cca 7 – 8 vrhů. Protože bylo v minulém roce (2020) v chovu zjištěno velmi málo mláďat a rok 2021 představoval první úspěšnější rozmnožování po několika sezónách, nebyla prozatím z chovu odebrána žádná zvířata pro účely repatriací či posílení lokalit.

V Zoo Brno byl v roce 2021 počet mláďat v chovu odhadnut na min. 50 jedinců, což je počet srovnatelný s minulým rokem. Chov byl opět hodnocen jako úspěšný, a proto bylo již druhým rokem rozhodnuto k vypuštění 20 jedinců do umělých nor v rámci repatriace na lokalitu Břeclav–Ladná. Tato akce proběhla dne 21. 7. 2021, přičemž vypuštěno zde bylo 10 samic a 10 samců.

V ZS Vlašim se kontrolní odchyty uskutečnily 15. 6. 2021. Celkem bylo chyceno pouhých 11 sýslů (3 samci, 8 samic), z toho 3 tohoroční mláďata. Oproti předchozímu roku, kdy bylo v chovné voliére chyceno 35 sýslů (16 samců, 19 samic), z toho 16 tohoročních mláďat, je to výrazný pokles počtu jedinců. Protože byla početnost velice nízká, nebyla z odchovu odebrána žádná zvířata. Do sezóny 2022 bude nutné zavést opatření vedoucí ke zlepšení situace. Konkrétně by bylo vhodné podpořit druhovou pestrost vegetace ve voliére (rostou zde pouze trávy, které pro sýsly nepředstavují nijak atraktivní potravu), a zároveň důsledněji dodržovat maximální výšku porostu, která by neměla přesáhnout 15 cm.

V expozici Zoo Hluboká bylo v zimě 2020/2021 zaznamenáno celkem 5 sýslů, kteří vůbec nehibernovali. Tito jedinci dostávali po celou dobu příkrm v podobě mixu zrnin. Ostatní sýsli v obou chovech se začali probouzet koncem února, začátkem března. V ZS Rozovy a v Zoo Hluboká kontrolní odchyty realizovány nebyly, byla ale prováděna pozorování. V polovině června bylo pozorováno přibližně 90 mláďat a 30-35 dospělých jedinců v Rozovech, v Zoo to

bylo asi 40-50 mlád'at a 25 dospělých. Pár dní před plánovaným odběrem jedinců v Rozovech pro účely následného vypouštění na lokality bohužel přišel přívalový déšť, který většinu syslů zahubil. Po tomto dešti bylo ve voliére pozorováno zhruba 10 jedinců. V Zoo Hluboká nebyly ztráty naštěstí znatelné. Při odchycích na repatriaci zde bylo odchyceno 30 jedinců (15 samci, 15 samice) z toho bylo vypuštěno 12 samců a 13 samic.

Kromě výše uvedených odchovů byl do aktivit ZP opět aktivně zapojen i expoziční chov v Zoo Hluboká nad Vltavou (viz dále opatření 3.2.2 a 3.2.3) a také dvě německé zoologické zahrady a jedna švédská (viz dále opatření 3.2.2).

3.2.2 Repatriace sysla obecného

RP:

V rámci tohoto opatření je pro rok 2021 plánováno pokračování repatriací v oblasti Českého středohoří. Dle aktuální situace v průběhu sezóny v odchovech a na předem vybraných lokalitách bude v první polovině dubna realizována první fáze repatriace na lokalitu Odolický vrch. V létě pak bude dle aktuální situace realizována druhá fáze na tutéž lokalitu, a zároveň v pořadí druhá fáze repatriace na lokalitu Hliniště, kde proběhlo první vypouštění v roce 2019, a kde se první fáze repatriace nezdařila. Na Hliništi byly provedeny úpravy vegetace a lokalita tak byla zařazena zpět mezi prioritní z hlediska repatriací. Pro účely repatriace na lokalitu Odolický vrch budou využiti sysli pocházející z lokality Radouč. Cílem záměru je zároveň řešit nepříznivou situaci v lokalitě Radouč, v jejíž centrální části byla mj. v důsledku intenzivního přikrmování syslů návštěvníky lokality překročena přirozená kapacita prostředí. Odchyt a transfer zdejších jedinců by měl přispět ke snížení populační hustoty a tím i vnitrodruhové kompetice a negativního ovlivnění celkového fitness populace na lokalitě Radouč. Pro vypouštění na lokalitě Hliniště by měly být prioritně využiti jedinci z odchovů v zoologických zahradách a dalších institucích spolupracujících na záchranném programu.

Realizace:

Z důvodu nepřízně počasí (chladno a deštivo) byl v průběhu jara a poté i v létě plán realizace tohoto opatření upravován podle aktuálních potřeb. Ke všem změnám vždy docházelo po předchozích konzultacích se spolupracujícími odborníky, a to tak, aby výsledný plán co nejlépe reflektoval aktuální podmínky panující jak v chovech, tak na předem vybraných lokalitách, kam měli být původně sysli vypouštěni, resp. odkud měli být odchytáváni.

Navzdory původním plánům například vůbec nedošlo k dubnovému transferu syslů z Radouče na Odolický vrch. Kvůli nízkým dubnovým teplotám, které by mohly sysly ohrozit, bylo rozhodnuto o zrušení této akce a o jejím přesunu na červenec. Nakonec byla v létě provedena repatriace jen na jedné lokalitě ve Velkých Pavlovicích. Repatriace, která proběhla na Hliništi v roce 2019, byla v roce 2020 považována za neúspěšnou. Během letošního (2021) monitoringu se však ukázalo, že tuto lokalitu několik jedinců obývá. K velkému překvapení všech zúčastněných monitorovatelů zde byl 1. 7. 2021 pozorován jeden sysel a bylo nalezeno několik aktivních vchodů do nor. Údaje o absenci syslů z roku 2020 se tedy ukázaly být mylné. Na Hliništi byli v roce 2021 sysli také vypuštěni, ale vzhledem k tomu, že lokalita je již sysly obývaná, nejednalo se letos o repatriaci, ale o posilování malé populace - proto se této lokalitě blíže věnuje následující kapitola 3.2.3.

Repatriace na nově vybranou lokalitu ve Velkých Pavlovicích proběhla 20. července. Celkem 40 jedinců (20 samců, 20 samic) původem z mladoboleslavské Radouče bylo vypuštěno do ohrádek s umělými norami. Všechna vypouštěná zvířata byla nejprve prohlédnuta, zvážena,

bylo určeno jejich pohlaví a věk a byla očipována. Lokalita byla pro repatriaci vybrána z důvodu rapidního snižování početnosti jinak dlouhodobě stabilní kolonie syslů v severní a severovýchodní části Velkých Pavlovic. Při letním monitoringu zde nebyl pozorován žádný jedinec sysla, zato zde byly zjevné stopy po velmi vydatných srážkách. Podle zprávy od místních obyvatel byl v červenci a v srpnu zaznamenán výskyt několika málo jedinců. Stav populace byl konzultován s pracovníky ALKA Wildlife, kteří lokalitu podrobněji sledují – letošní stav je výrazně horší než v předchozích letech, pravděpodobnou příčinou je chladné jaro a přívalové deště. Odhadovaná početnost původní populace činí 20 jedinců. Přípravné práce na nové lokalitě (blízko šlechtitelské stanice) byly z velké části zajištěny spolupracující společností ALKA Wildlife v rámci projektu LIFE Ochrana sysla pasienkového.

3.2.3 Posilování malých populací sysla obecného

RP:

V rámci tohoto opatření bude v roce 2021 pokračovat monitoring a vyhodnocování na již posílených lokalitách (Karlovy Vary, Hodkovice nad Mohelkou, Roudnice nad Labem, Písečný vrch, Břeclav-Ladná). Bude-li k dispozici dostatek jedinců pro tyto účely (chovy zoologických zahrad, lokalita Radouč), bude dle aktuální situace realizováno opětovné posílení na Písečném vrchu, v Břeclavi a na dalších lokalitách (letišť Kolín, Roudnice nad Labem, Loděnice, NPP Mladá - na základě pravidelného hodnocení, tj. dle výsledků monitoringu 2021 a aktuálního stavu).

Realizace:

Stejně tak jako u výše uvedených repatričních akcí bylo i u posilování malých populací sysla obecného přistoupeno ke změně plánů oproti původním, přičemž tato změna reflektovala aktuální stav populací a počasí. Pro veškeré akce byly vyřízeny potřebné výjimky a souhlasy vlastníků pozemků. Posíleny byly lokality: Loděnice, Kolín, Písečný vrch, Hlaniště a Břeclav. Na první z uvedených lokalit bylo 13. července vypuštěno do ohrádek s umělými norami celkem 20 jedinců (8 samců a 12 samic) odchycených na lokalitě Radouč v Mladé Boleslavi. Na lokalitě bylo ponecháno krmení a úkryty v podobě dřevěných palet s větvemi a senem. Tentýž den bylo dalších 20 jedinců (10 samců a 10 samic) z Radouče vypuštěno do stávajících nor na letišti v Kolíně. Dvacet osm syslů (14 samců a 14 samic) z chovů z německých Zoo Norimberk a Opel bylo dne 15. 7. vypuštěno na Písečný vrch, a to kombinovaně do stávajících syslích nor a ohrádek s umělými norami. Nedaleká lokalita Hlaniště byla stejného dne posílána 18 jedinci (7 samců, 11 samic) ze švédské Zoo Nordens Ark a 25 jedinci (12 samců, 13 samic) ze Zoo Hluboká nad Vltavou. Letošní vypouštění na Hlaništi bylo situováno do blízkosti nor, které zde byly po předchozí sezóně znovu objeveny. Vypouštění dvaceti syslů (10 samců a 10 samic) z chovů Zoo Brno na letišti v Břeclavi se uskutečnilo 21. července. Sysli zde byli vypouštěni do umělých nor ve stejných místech jako při prvním vypouštění na tuto lokalitu v roce 2020.

Všechna vypouštěná zvířata byla nejprve prohlédnuta, zvážena, bylo určeno jejich pohlaví a věk. Celkem bylo v roce 2021 na nové lokality přemístěno 171 zvířat, což je v rámci jedné sezóny nejvíce od počátku trvání záchranného programu.

Všechny uvedené lokality byly dále pravidelně navštěvovány a monitorovány, nicméně úspěšnost výsadku bude možné posoudit nejdříve v příští sezóně.

3.3 Monitoring stavu populace

RP:

Jarní kontrola lokalit proběhne v dubnu, letní celorepublikový monitoring se uskuteční v červenci. Jarní kontroly budou provedeny především garanty jednotlivých lokalit, letní monitoring bude prováděn realizačním týmem ZP ve spolupráci s garanty jednotlivých lokalit. Lokality budou svými garanty též průběžně (dle potřeby) navštěvovány, zejména za účelem smluvení a následné kontroly prováděného managementu tam, kde je na něj vydáván finanční příspěvek.

Dle situace budou prověřována případná hlášení o výskytu sysla na nových lokalitách.

Na lokalitě Mohelno proběhne stejně jako v loňském roce monitoring mortality syslů na komunikaci vedoucí podél této lokality s cílem ověřit dlouhodobější efektivitu zpomalovacích polštářů, instalovaných jako opatření pro zabránění/zmírnění této mortality.

Realizace:

Jarní i letní monitoring proběhly dle plánu, výsledky letního monitoringu jsou shrnuty v závěrečné zprávě (Matějů a Brzobohatá, 2021), jejíž přílohou je i tabulka odhadů početnosti syslů na jednotlivých lokalitách a soubory v prostředí GIS s plošnými zákresy výskytu na jednotlivých lokalitách. Zde uvádíme v Tabulce 3 vývoj početnosti na sledovaných lokalitách v letech 2008-2021. Pouze u 9 populací se odhadované počty jedinců oproti loňskému roku zvýšily nebo, jak tomu je na 4 lokalitách, zůstaly stejné. Na 16 lokalitách byl zaznamenán pokles početnosti, z toho na 9 lokalitách byl odhadovaný pokles oproti početnosti v předchozím roce 40 a více procent. Největší pokles byl zaznamenán na lokalitách Velké Pavlovice (92 %), Strakonice a Roudnice nad Labem (88 %). Na 13 lokalitách není možné nebo vhodné trend jednoznačně vyhodnocovat. Jde o uměle posilované populace, populace na lokalitách ve vinicích či populace známé jen krátkou dobu. Celková početnost syslů v ČR byla odhadnuta na více než 6001 jedinců, což představuje významný pokles oproti roku 2020, konkrétně o cca 2000 jedinců. Stav počtu syslů se tak dostal přibližně na úroveň let 2017 a 2018. Výskyt syslů byl potvrzen na 41 lokalitách v ČR.

Tabulka 3. Přehled odhadované početnosti syslů na jednotlivých lokalitách. Kurzívou jsou zapsány lokality pravděpodobně již zaniklé, avšak v roce 2021 stále sledované. Od roku 2015 již považujeme lokality Hrádek a Raná díky jejich propojení za jednu společnou lokalitu, pro účely zachování kontinuity jsou však v této tabulce stále uváděny odděleně. Údaje jsou převzaty ze závěrečné zprávy monitoringu sysla obecného v ČR v roce 2021. Číslo s otázkou značí nejisté údaje.

Lokalita	Odhadovaná početnost v letech													2021
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Albeř	40	55	25	15	5	3	3	3	3	3	1	0	0	0
Bezděčín	250	350	300	150	80	120	270	600	600	700	1 000	1 000	1000	1000
Biskoupky	110	230	140	25	50	50	90	130	80	130	130	130	150	70
Bořitov	200	200	200	200	200	240	250	280	300	300	250	280	300	290

Břeclav - Ladná	35	35	35	45	20	10	5	1	15	10	10	0?	25	30
Čejč	20		40?	40?	40?	30?		20?	10?	10?	15?	25?	25?	10
Černice				5?	10	5	8	10	5?	7?	5	3?	0?	0
Hliniště												85?	0	48
Hnanice – hřiště									5	5	3?	2?	5?	10
Hnanice – U Sklepní uličky												10?	20?	25
Hnanice – vinice								15?	10	10	5?	5?	10?	5
Hodkovice n/Moh	10	10	10	5	3	5	5	4	2	21	35	60	70	120
Hrádek	130	150	300	320	350	350	400	350	350	320	300	400	300	70
Hrušovany u Brna	100	80?	80?	100?	70?	70?	80?	100?	150?	180?	250?	350?	350?	350
Ivančice	25	15	15	10	10	5	10	10	15	25	30	40	50	40
Jamolice	100	150	150	130	130	110	170	180	140	140	180	220	150	120
Jaroslavice – hřiště										25	25	30	65	30
Jaroslavice – nám. Přátelství	10?	5?	5?	0?	0?			1	1?	3?	1?	10?	10?	10?
Jaroslavice – nám. Evropy												zatím bez odhadu	10?	5?
Jaroslavice – vinice nad lok. V Údolí													zatím bez odhadu	10?
Karlovy Vary – golf	60	70	100	200	200	45	15	10	28	37	50	100	100	70
Kolín	50	70	100	100	150	85	130	90	85	65	65	70	80	80
Kyjov - Milotice	250	400	400	400	400	400	450	350	200	240	120	170	60	140
<i>Letňany</i>	<i>650</i>	<i>600</i>	<i>550</i>	<i>400</i>	<i>250</i>	<i>40</i>	<i>40</i>	<i>50</i>	<i>35</i>	<i>5?</i>	<i>1?</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Loděnice	50	10	13	20	8 (15-20)	10	25	25	30	40	40	30	15	30
Medlánecké kopce - trafo											1	?	?	?
Medlánky	120	130	200	400	550	500	550	500	600	600	550	450	450	550
Miroslav	10	25	55	70	80	220	270	300	350	400	650	750	800	800
Miroslav – zahrádky a okolí											desítky	desítky	vyšší desítky	30?
Mohelno	70	60	75	75	90	100	100	100	100	80	70	75	140	80
Obora u Boskovic						45	35	35	30	20	40	50	40	45
Písečný vrch										57	80	50	70	38
PR Nad řekami	20	35	55	50	35	30	30	20	45	50	70	70	45	45
Radouč	20	60	35	70	100	100	100	180	280	300	450	700	1500	900

Raná	250	250	150	150	200	200	300	380	500	550	650	700	700	80
Roudnice n/Lab	100	100	100	100	60	45	45	50	50	20	10	30	40	15
Strakonice – jezdecký areál											jednotli ví jedinci	1	0?	0
Strakonice – letiště	75	40	40	50	60	20	55	60	60	75	150	200	90	10
Trhovy/Bor/Loužek	60	70	90	95	60	55	50	65	75	0/5/130	0/5/140	0/10/130	0/8/110	-/10/100
Trója													15	20
Újezd u Brna	10?	0?	10?	10?	10?	0?		5?	10	10?	5?	5?	5?	0?
Valtice								10 (Rakousko)	30? (Rakousko)	20?	0	0	5?	15:
Velká Dobrá	15	15	10	20	25	20	30	40	100	230	400	400	700	400
Velké Pavlovice	40	40?	40?	50?	60?	90?	600?	500?	500?	500?	550?	550?	250?	20?
Velké Pavlovice - Šlechtitelka (založeno 2021)														40
Vyškov	650	600	600	550	500	550	650	500	250	350	300	350	300	240
Celkový odhad početnosti	3564	3755	3779	3714	3641	3376	4103	4 277	4 263	4 788	5 662	6 356	7255	5436
Celkový odhad početnosti včetně nejistých údajů	3599	3908	3954	3879	3821	3596	4798	4 992	5 049	5 673	6 637	7 541	8063	6001

3.4 Výzkum

RP:

Z výzkumných aktivit budou v roce 2021 pokračovat genetické analýzy vzorků nasbíraných v předchozích letech. Analýzy jsou zaměřeny na genetickou strukturu odchovů a vybraných populací a sledování zapojení nově vysazených jedinců na posilované lokality do rozmnožování.

Dále by měla v roce 2021 pokračovat realizace tříletého projektu společnosti ALKA Wildlife o.p.s. „Sysel obecný a zemědělství – vzájemné interakce, využití výsledků k minimalizaci škod a k podpoře sysla obecného“, který byl podpořen v rámci programu Prostředí pro život Technologické agentury ČR. Projekt probíhá na několika lokalitách jižní Moravy a je zaměřen na studium ekologie sysla v prostředí zemědělské krajiny s cílem získat poznatky dále využitelné jak pro udržitelné zemědělství a případnou prevenci škod způsobovaných systlem, tak pro konkrétní podporu syslích populací v tomto prostředí.

V rámci IP Life bude zahájena studie „Zhodnocení dopadů nekontrolovaného přikrmování veřejností na populaci sysla obecného a vhodnosti takových populací pro repatriační účely“. Cílem studie je zhodnotit dopady nekontrolovaného přikrmování veřejností na silně dotčenou populaci a porovnat stav této populace s minimálně dotčenou populací nacházející se na stejné lokalitě (Radouč) a s nedotčenou populací nacházející se na jiné lokalitě (Bezděčín). Výsledná zjištění budou nápomocná při dalším nastavování managementu a aktivit na lokalitách sysla obecného a při hledání vhodných zdrojových lokalit pro repatriace tohoto chráněného druhu.

Dále byla na rok 2021 zadána diplomová práce na téma výzkumu denní aktivity syslů. V rámci diplomové práce budou sledovány dvě lokality v Českém středohoří, z nich jedna z lokalit bude lidmi hojně navštěvovaná a druhá bez vlivu rušení lidmi. Výsledkem by měl být popis průběhu denní aktivity a to, jak se mění její rozložení v sezóně.

V případě zájmu studentů budou zadány další bakalářské či diplomové práce zaměřené na výzkum sysla obecného.

Realizace:

Plánované pokračování genetických analýz v roce 2021 proběhlo úspěšně, výsledky byly následně zpracovány v bakalářské práci s názvem Genetický monitoring vybraných populací sysla obecného v České republice (Kovařík, V., 2021: Genetický monitoring vybraných populací sysla obecného v České republice. - 43 p., Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.) pod vedením RNDr. Štěpánky Říčanové, Ph.D. Populace sysla obecného v České republice, u kterých byla v této práci provedena analýza jejich genetické variability za použití 12 mikrosatelitových lokusů, se jeví svojí vnitřní genetickou strukturou jako geneticky různorodé. Odchované populace a populace, které již jsou těmito *ex situ* jedinci posilovány, vykazují zlepšení v genetické struktuře oproti ohroženým přirozeným lokalitám v minulosti. Za nejvýznamnější výsledky jsou v této práci považovány vysoké hodnoty pozorovaných heterozygotností, které dosahovaly největších hodnot u odchovu v Zoo Brno a u nově založené přírodní lokality Písečný vrch. Byly také zjištěny záporné hodnoty koeficientu inbreedingu. Tyto výsledky dokazují zlepšení genetické struktury přírodních lokalit, na kterých proběhla reintrodukce a i to, že jedinci chovaní v *ex situ* odchovech jsou zcela vhodné pro reintrodukci na *in situ* lokality výskytu sysla obecného, ať už za účelem posílení, nebo nového založení syslích lokalit.

Během letního monitoringu byly z většiny navštívených lokalit odebrány směsné vzorky trusu, které byly předány k parazitologickým analýzám.

Dle plánu již druhým rokem pokračovala realizace projektu společnosti ALKA Wildlife o.p.s. „Sysel obecný a zemědělství – vzájemné interakce, využití výsledků k minimalizaci škod a k podpoře sysla obecného“, který byl podpořen v rámci programu Prostředí pro život Technologické agentury ČR. Realizace projektu zahrnovala mapování prostředí a plodin za účelem vytvoření kompletních map potenciálního rizika hospodářských škod způsobených syslem obecným pro okolí obcí Velké Pavlovice, Miroslav a Hrušovany u Brna. Mapován byl celkový výskyt sysla na těchto lokalitách, dále byli sledováni sysli u krmných stolečků a proběhla dokumentace okusů na potravinách, za účelem vytvoření manuálu, jak podle okusu poznat sysla. Bylo také vytvořeno experimentální pole a započato sledování syslů zde. Proběhly experimenty na vojtěškovém a hrachovém poli s cílem kvantifikovat výši škod. Stejně jako v prvním roce bylo i v roce druhém realizováno pokračování sledování škod a opatření ve volné krajině a také intenzivnější jednání s místními zemědělci.

Projekt IP Life „Zhodnocení dopadů nekontrolovaného přikrmování veřejností na populaci sysla obecného a vhodnosti takových populací pro repatriační účely“ byl úspěšně zahájen. V letošním roce se projekt nacházel ve stádiu příprav. Byly odeslány žádosti a získána všechna potřebná povolení k výzkumu. Část poskytnutých finančních prostředků byla využita k zajištění potřebného materiálu. Na lokalitě Radouč proběhlo terénní šetření, jehož cílem bylo zmapovat osídlení syslem obecným a zhodnotit intenzitu přikrmování. Na této lokalitě dále proběhl odchyt několika jedinců za účelem posílení vybraných lokalit v České republice.

Průběžné výsledky dvou výše uvedených projektů byly zpracovateli prezentovány na prosincovém setkání realizátorů ZP.

Diplomová práce na téma výzkumu denní aktivity syslů v Českém středohoří byla zadána a během sezóny byly dvě dílčí lokality na vrchu Raná navštěvovány a sledovány dle plánu. Práce bude pokračovat i v sezóně 2022.

3.5 Výchova a osvěta

RP:

V rámci výchovy a osvěty budou v roce 2021 při vhodných příležitostech distribuovány různé propagační materiály vytvořené v předchozích letech (např. brožury, komiks, letáky, pexeso, výukový program, putovní výstava či materiály zpracované přímo pro orgány ochrany přírody). Exkurze a akce pro veřejnost (např. již tradiční syslí aktivity spojené se Slavnostmi stepí v Českém středohoří nebo s meruňkobraním ve Velkých Pavlovicích) proběhnou v závislosti na aktuálních vládních opatřeních souvisejících s pandemií COVID-19. Nadále budou v provozu i dosud využívané webové stránky o syslech (např. <http://www.zachranneprogramy.cz/sysel-obecny/>, <https://www.syslinavinici.cz/>) a aktivity spojené s udílením „syslích známek“ vinařům a sadařům, na jejichž pozemcích se sysel v ČR vyskytuje.

Na lokalitě Radouč budou ve spolupráci s ČSOP zřízeny strážní a informační hlídky, jejichž cílem bude šířit povědomí veřejnosti o záchranném programu pro sysla, a také apelovat na návštěvníky, aby sysly na Radouči nekrmili.

Nadále bude probíhat i komunikace s uživateli pozemků na lokalitách s výskytem sysla, a to zejména v souvislosti se zajištěním vhodného managementu, užší spolupráci se zemědělci na lokální úrovni předpokládáme i při řešení výše uvedeného výzkumného projektu.

Realizace:

Velká pozornost byla v roce 2021 věnována osvětě na lokalitě Radouč v Mladé Boleslavi, kde prvním rokem v rámci pilotního projektu působila ve spolupráci s ČSOP Informační a strážní služba, neboli “Syslí hlídky”. V posledních letech docházelo na Radouči k intenzivnímu krmení syslů ze strany návštěvníků, k čemuž se váže mnoho rizik – např. změny v chování syslů, přímé ohrožení syslů nevhodnou potravou, zvýšené riziko přenosu chorob, nepřírozený populační boom atd. Syslí hlídky koordinoval Český svaz ochránců přírody. Všechny osoby vykonávající informační a strážní službu se účastnily on-line školení zajišťovaného pracovníky AOPK ČR, nebo se proškolily samostatně s pomocí pro tyto účely vytvořeného manuálu AOPK ČR. Členové hlídek v průběhu letních prázdnin o víkendových dnech obcházel Radouč v roli „toulavého průvodce“, informovali návštěvníky o nevhodnosti krmení syslů, o tom, že sysel je

kriticky ohrožený živočich, pro něhož existuje záchranný program, rozdávali lidem informační letáky a s pomocí manuálu odpovídali na jejich všemožné dotazy o biologii a chování syslů. V průběhu výkonu informační a strážní služby se vystřídal celkem 7 osob vykonávající tuto činnost. Celkově byli členové informační a strážní služby přijímání veřejností spíše kladně a respektovali jejich upozornění. Dle předpokladu nastalo také několik incidentů s návštěvníky, kteří se s členy hlídek např. chtěli hádat - byly ale vždy bez větších problémů vyřešeny. Celkový dopad činnosti informační a strážní služby byl zhodnocen jako pozitivní, pilotní provoz se ukázal jako úspěšný. Osloveny byly stovky návštěvníků, o projekt projevíly zájem také různá média a tisk. Díky zavedení hlídek a instalaci nových cedulí se do povědomí veřejnosti lépe dostaly informace o existenci záchranného programu sysla obecného a o možných rizicích plynoucích z nevhodného a nadměrného krmení.

Při vhodných příležitostech byly distribuovány dříve zhotovené propagační předměty. V Zoo Hluboká nad Vltavou bylo i nadále možné si sysly v sezóně důkladně prohlédnout v místní expozici.

V rámci projektu Monitoring a podpora sysla obecného na jižní Moravě 2021 bylo realizováno několik osvětových aktivit: informační stánek o syslovi na akci Velkopavlovické meruňkobraní ve Velkých Pavlovicích, projektový den v ZŠ Jaroslavice, pokračovala také fotografická výstava Můj soused sysel. Vznikl také youtube kanál se sérií videí a podcast ALKA Wildlife, kde si mohou posluchači přehrát epizodu s názvem Sysel obecný - zrcadlo naší zemědělské krajiny. V prosincovém čísle časopisu Myslivost byl publikován článek o syslovi a záchranném programu. Také ve Velkopavlovickém zpravodaji vyšel článek o syslech. Dále bylo publikováno několik aktualit na webu www.syslinavinici.cz a facebooku [Záchranné programy ohrožených druhů](http://www.zachranneprogramyohrozenychdruhu.cz) a ALKA Wildlife. Funkční je mapová aplikace <http://mapa.syslinavinici.cz>. Nadále probíhá komunikace s vinaři a sadaři.

1.-3. prosince 2021 zorganizovala ALKA Wildlife v rámci již zmíněného projektu TAČR mezinárodní konferenci Wildlife conservation in human landscapes, kde se hned několik přednesených příspěvků týkalo problematiky ochrany sysla obecného.

3.6 Ostatní opatření

RP:

V této kategorii nejsou pro rok 2021 plánována žádná konkrétní opatření. Podobně jako v předchozích letech budou postupně doplňovány základní relevantní údaje (vlastnické vztahy, stav managementu a jeho výhledy, apod.) o případných nově objevených lokalitách.

Realizace:

Aktivity spadající do tohoto opatření probíhaly dle potřeby a ve vztahu k situaci na jednotlivých lokalitách, byly např. zjišťovány základní údaje o lokalitách s podezřením na výskyt sysla (v roce 2021 v Božicích na Znojemsku a na Letišti Miroslav AirCon (LKMIRA) - v obou případech bez prokázání výskytu druhu).

DALŠÍ:

Dle aktuální potřeby budou ve spolupráci s danými orgány ochrany přírody vyřizovány např. žádosti o výjimky k různým akcím na jednotlivých lokalitách či další potřebná vyjádření.

Koncem roku bude již tradičně uspořádáno setkání garantů lokalit a dalších odborníků spolupracujících na realizaci záchranného programu.

Realizace:

V průběhu roku 2021 byly dle potřeby s příslušnými orgány ochrany přírody konzultovány záměry či žádosti o výjimky na jednotlivých lokalitách. Na lokalitě Bezděčín v Mladé Boleslavi byly při kontrole ze strany KÚ Středočeského kraje zjištěny opětovně nepovolené navážky a skrývky půdy na pozemcích v těsném sousedství ochranného pásma PP Bezděčín - jde o pokračující problém z roku 2020. Dne 7. 10. 2021 byla proto na lokalita navštívena za účasti AOPK ČR, ČIŽP a kriminalistů z Mladé Boleslavi. V této době ovšem sysli již hibernovali, a tak nebylo možné prokázat výskyt druhu na předmětných pozemcích. Případem se dále zabývala Policie ČR.

Na lokalitě Mohelno, kde byla na jaře 2019 dokončena instalace zpomalovacích prahů na silnici vedoucí podél větší části lokality, byl v roce 2021 již 4. rokem proveden pravidelný monitoring přejetých jedinců, a to stejnou metodikou a ve stejném časovém rozsahu jako v předchozích letech, aby mohla být vyhodnocena účinnost instalovaných prahů. Po čtvrtém roce od zavedení tohoto opatření nebyl na předmětné silnici zaznamenán ani jeden přejetý sysel. Zpomalovací prahy tedy evidentně plní svou funkci - přispěly ke zklidnění dopravy a pomohly snížit úmrtnost syslů.

Dne 8. 12. 2021 proběhlo setkání garantů lokalit a dalších odborníků spolupracujících na realizaci ZP sysla obecného. Setkání se uskutečnilo v kombinované formě, tedy prezenčně na ústředí AOPK ČR za současného online přenosu formou videokonference.

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

1. Zajištění managementu a vývoj na jednotlivých lokalitách

Management vegetace probíhal na většině lokalit odpovídající formou i díky podpoře zajišťované v rámci záchranného programu z několika dotačních programů (POPFK, PPK) či z příspěvků některých krajských úřadů. Bohužel v letošní srážkově bohaté a chladné vegetační sezóně byly zaznamenány i některé významné problémy s údržbou lokalit – absence údržby na Radouči, vyšší vegetace na Rané, Hliništi pod Milou a části lokality PR Nad řekami. Management vegetace na ostatních lokalitách lze označit přinejhorším jako vyhovující, spíše však dobrý až velmi dobrý.

V Tabulce 4 je uvedeno 13 lokalit s nejvyšší odhadovanou početností při letním monitoringu 2021. Hranice pro tuto početnost je 100 jedinců. Tyto lokality představují z hlediska početnosti asi 86 % z celkové populace sysla v ČR, což je méně, než v předchozím roce (89 %), stále je to ale podstatně vyšší podíl než na počátku realizace ZP (68 %). Oproti minulému roku nebyly do tabulky zařazeny lokality Velké Pavlovice, Biskoupky a Karlovy Vary-golf. Lokalita Kyjov-Milotice byla naopak do tabulky oproti předchozímu roku, kdy zde byla zaznamenána silná predace, opět zařazena. Vůbec poprvé byla do tabulky zařazena lokalita Hodkovice nad Mohelkou, kde početnost populace v posledních letech vykazuje velmi příznivý vývoj. Je

možné, že v dalších letech budou všechny zmíněné vyřazené lokality opět zařazeny mezi tzv. lokality „stovkové“.

Celkově lze výsledky monitoringu sysla v roce 2021 shrnout v následujících základních bodech: celková odhadovaná početnost pro ČR klesla, a to zřejmě vlivem nepříznivého počasí – chladného a vlhkého jara a přivalových dešťů na začátku léta. Výskyt byl potvrzen na 41 lokalitách, což je o jednu více než loni. U největších (tzv. „stovkových“ lokalit – viz Tabulka 4) byl zaznamenán ve 2 případech nárůst početnosti oproti roku 2020, v 6 případech pokles početnosti a ve 4 případech zůstal odhad totožný. Letošní vývoj nebyl pro sysly celkově příliš příznivý. Pouze u 9 populací se odhadované počty jedinců oproti loňskému roku zvýšily nebo, jak tomu je na 4 lokalitách, zůstaly stejné. Z tohoto počtu byl pouze na třech lokalitách - Hodkovice nad Mohelkou, Kyjov-Milotice a Brno-Medlánky vzestup početnosti sýslů poměrně významný (o 20 a více procent). Na 16 lokalitách byl zaznamenán pokles početnosti, z toho na 9 lokalitách byl odhadovaný pokles oproti početnosti v předchozím roce 40 a více procent. Největší pokles byl zaznamenán na lokalitách Velké Pavlovice (92%), Strakonice a Roudnice nad Labem (88%). Na základě výsledků monitoringu z letošní sezóny považujeme za zaniklou populaci sýslů v lokalitě Újezd u Brna. Příjemným překvapením bylo prokázání výskytu sýslů na lokalitě Hliniště pod Milou, kde proběhla v roce 2019 repatriace, která byla v následujícím roce prohlášena za neúspěšnou (z důvodu nalezení pouze jednoho uhynulého jedince během celého roku 2020). Na lokalitě pokračoval vhodný management prostředí a bylo zde vypuštěno množství dalších sýslů. Stále nejistý je výskyt sysla v lokalitě „Brno – Medlánky trávník u trafostanice“, kde byl v roce 2018 náhodně zaznamenán výskyt jednoho jedince.

2. Realizace polopřirozeného chovu

Vývoj v odchovech sysla obecného v roce 2021 považujeme oproti předchozím sezónám za zhoršený, neboť se ve 3 z 5 chovů nepodařilo zajistit reprodukci v takovém počtu, aby mohli být jedinci využiti pro vypuštění na lokality ve volné přírodě. Částečně to bylo způsobeno již několikrát zmíněnou nepřízní počasí a přivalovými dešti (v ZS Rozovy), vliv ale pravděpodobně mohla mít také nedostatečná péče o některé voliéry či jejich okolí, kde byla při kontrolních odchycích zaznamenána nadměrně vysoká vegetace. V příštím roce bude proto péči o voliéry věnována zvýšená pozornost.

Celkem bylo pro účely vypouštění do volné přírody využito 45 sýslů z českých polopřirozených chovů: 20 jedinců ze Zoo Brno a 25 jedinců ze Zoo Hluboká nad Vltavou. Celkově lze na základě provedených odchytů konstatovat, že sýslové jsou v odchovech obecně v dobrém zdravotním stavu, na podzim pak standardně začali hibernovat. Pouze několik jedinců v Zoo Hluboká nad Vltavou hibernovat nezačlo a byli proto přikrmováni celou zimou.

3. Početnost populace v ČR

V roce 2021 byla celková početnost odhadnuta na 5436 – 6001 jedinců, což představuje pokles o cca 2000 jedinců oproti předchozímu roku (7255 – 8063). Celkový trend vývoje početnosti sysla obecného v ČR se po sezóně 2021 jeví jako nepříliš dobrý, a to zejména vlivem nepříznivého počasí.

4. Repatriace a posilování malých populací

I tyto aktivity v roce 2021 úspěšně pokračovaly. Byla realizována druhá etapa repatriace na lokalitu Břeclav-Ladná, kam bylo vypuštěno celkem 20 jedinců, stejně tak jako v předchozím roce. Situaci zde bude nutné v příští sezóně co nejpečlivěji sledovat.

Pokračovalo samozřejmě i sledování první takto založené lokality na Písečném vrchu. Byla zde sice opět potvrzena úspěšná reprodukce (přímé pozorování mláďat), nicméně celková početnost na lokalitě je oproti minulému roku výrazně nižší. V polovině července zde bylo vypuštěno celkem 28 jedinců.

Velmi pozitivní efekt je zatím patrný u posílené lokality v Hodkovicích nad Mohelkou (vypouštění v letech 2017 a 2018). V Hodkovicích nad Mohelkou hned první výsadek nastartoval reprodukci a zatím postupně roste i celková odhadovaná početnost (60 – 70 – 120 v posledních 3 letech). V Karlových Varech (vypouštění v letech 2016 a 2017) je po letošní sezóně zaznamenán mírný pokles (100 – 100 – 70 v posledních 3 letech), nicméně populace stále čítá vyšší desítky jedinců. V Roudnici nad Labem (vypouštění v roce 2019 a 2020) byl také zaznamenán pokles početnosti (30 – 40 – 15 v posledních 3 letech). Z důvodu nedostatečných kapacit zde nebylo v roce 2021 provedeno posílení lokality, nicméně v příštím roce by bylo posílení vhodné.

Třetí posílenou lokalitou se letos stalo letiště v Kolíně, kde bylo v polovině července vypuštěno 20 jedinců. Stejný počet syslů posílil stávající populaci v PP Syslí louky u Loděnice. Pátou posílenou lokalitou bylo Hliniště pod Milou, kde bylo vypuštěno celkem 43 syslů. V příští sezóně tak bude potřeba detailněji monitorovat situaci na všech uvedených lokalitách.

Výběr lokalit pro další repatriaci a posílení bude proveden počátkem roku 2022, v případě posilování i s ohledem na jarní kontroly uvažovaných kolonií.

Tabulka 4. Přehled lokalit s odhadovanou početností 100 a více jedinců dle početnosti v roce 2021 a zhodnocení managementu v roce 2021. Pro srovnání jsou uvedeny odhadované početnosti od roku 2008, tedy od roku schválení ZP.

Lokalita	Odhadovaná početnost														Stav managementu 2021
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Radouč	20	60	35	70	100	100	100	180	280	300	450	700	1500	900	Nevyhovující
Raná + Hrádek*	380	400	450	470	550	550	700	730	850	870	950	1 100	1000	150	Hrádek - dobrý, Raná - nevyhovující
Bezděčín	250	350	300	150	80	120	270	600	600	700	1 000	1 000	1000	1000	Velmi dobrý
Miroslav	10	25	55	70	80	220	270	300	350	400	650	750	800	800	Velmi dobrý
Velká Dobrá	15	15	10	20	25	20	30	40	100	230	400	400	700	400	Velmi dobrý
Brno – Medlánky	120	130	200	400	550	500	550	500	600	600	550	450	450	550	Velmi dobrý
Hrušovany u Brna ^o	100	80	80	100	70	70	80	100	150	180	250	350	350	350	Dobrá
Vyškov	650	600	600	550	500	550	650	500	250	350	300	350	300	240	Velmi dobrý
Bořitov	200	200	200	200	200	240	250	280	300	300	250	280	300	290	Velmi dobrý
Kyjov-Milotice	250	400	400	400	400	400	450	350	200	240	120	170	60	140	Velmi dobrý
Hodkovice nad Mohelkou	10	10	10	5	3	5	5	4	2	21	35	60	70	120	Dobrá
Jamolice	100	150	150	130	130	110	170	180	140	140	180	220	150	120	Velmi dobrý
Trhovky/Bor/Loužek	60	70	90	95	60	55	50	60	70	130	140	140	110	110	Velmi dobrý
% z celkového počtu sýslů v ČR	68 %	73 %	73 %	77 %	82 %	87 %	90 %	91 %	90 %	91 %	92 %	91 %	89 %	86 %	
součet	2440	2860	2890	2980	3115	3140	4330	4520	4558	5182	6120	6890	7160	5170	
celkový odhad pro daný rok	3599	3908	3954	3879	3821	3596	4798	4992	5049	5673	6637	7541	8063	6001	

Poznámky:

* Tyto lokality byly dříve hodnoceny odděleně (a v seznamu letního monitoringu tak jsou stále vedeny), nicméně díky jejich částečnému propojení je zde pro tyto účely uvádíme jako jednu lokalitu.

^o Odhady z těchto lokalit jsou značně nejisté, neboť je těžké v prostředí vinic sýslu pozorovat a jejich hustoty jsou zde mnohem menší